

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Zitting 1961—1962

Nr. 120

VOORLOPIG VERSLAG van de commissie van rapporteurs voor het ontwerp van wet houdende een regeling op het gebied van de invoer en de uitvoer van goederen (In- en Uitvoerwet)¹⁾.

De overweging van dit wetsontwerp in de afdelingen der Kamer heeft geleid tot het volgende.

Zeer vele leden verklaarden zich met het thans voorgestelde ontwerp zeer wel te kunnen verenigen.

Velen hunner waren nochtans van oordeel, dat een grotere spoed ter zake van de totstandkoming van een nieuwe regeling betreffende de in- en uitvoer had kunnen worden betracht. De Sociaal-Economische Raad had immers reeds op 11 mei 1956 een advies nopens een voorontwerp van wet tot regeling van de invoer, de uitvoer en de doorvoer uitgebracht en eerst op 4 november 1960 is het onderhavige ontwerp bij de Tweede Kamer ingediend.

Enige leden verheugden zich erover, dat de Regering in het ontwerp was tegemoet gekomen aan een aantal door de S.E.R. in zijn advies van 11 mei 1956 naar voren gebrachte bezwaren, welke bestonden tegen het vóórontwerp van wet tot regeling van de in-, uit- en doorvoer.

Vele andere leden sloten zich bij het in de vorige alinea weergegevene aan.

Sommige leden waren van oordeel, dat in het vorenbedoelde advies van de S.E.R. de gehele materie ter zake van de invoer, de uitvoer en de doorvoer diepgaand was behandeld. Bij de schriftelijke en de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer van het in bespreking zijnde ontwerp zijn vervolgens zowel de beginselen als onderscheidene details daarvan aan de orde geweest, met als resultaat, dat het voorstel op verschillende onderdelen is gewijzigd. De hier aan het woord zijnde leden wilden zich dan ook in dit verslag tot de hoofdpunten beperken.

Deze leden stelden er prijs op hun waardering erover uit te spreken, dat de Regering de doorvoer van goederen — anders dan in het voorontwerp — buiten de bepalingen van de thans voorgestelde regeling had gehouden. Naar hun mening is het een levensbelang voor de internationale handel van Nederland, dat de transitohandel niet op enigerlei wijze aan banden wordt gelegd.

Zeer vele leden memoreerden, dat het onderhavige ontwerp, na tot wet te zijn verheven, in de eerste plaats zal strekken tot

1) De commissie van rapporteurs vestigt er de aandacht op, dat in dit verslag:

„memorie van toelichting” betekent: memorie van toelichting tot dit wetsontwerp;

„memorie van antwoord” betekent: memorie van antwoord aan de Tweede Kamer nopens dit wetsontwerp;

„bij de beraadslaging” (c.q. discussie) in de Tweede Kamer (c.q. aan de overzijde van het Binnenhof) betekent: ter gelegenheid van de openbare beraadslaging in de Tweede Kamer nopens dit wetsontwerp;

„Handelingen” betekent: *Handelingen* der Tweede Kamer dezer zitting, tenzij uit de tekst duidelijk anders blijkt.

vervanging van het in 1944 door de Regering te Londen vastgestelde Besluit Regeling In- en Uitvoer 1944, en voorts tot het verschaffen van een grondslag aan een categorie regelingen betreffende de in- en uitvoer van landbouwprodukten, welke thans tijdelijk op grond van de Landbouwwet worden getroffen. De hier aan het woord zijnde leden juichten een vervanging van de bestaande wetten door een algemene, meer systematisch en meer consequent opgezette wet toe.

Velen hunner, bij wie zich vele andere leden aansloten, stemden er voorts mede in, dat in het ontwerp — anders dan in het vorengenoemde Besluit Regeling In- en Uitvoer 1944 — het beginsel van vrijheid van internationale handel uitgangspunt is (zie ook *Handelingen* blz. 3764, rechterkolom).

Vele leden deelden de van verschillende zijden in de Tweede Kamer uitgesproken beduchtheid ten aanzien van beperkingen der parlementaire controle-mogelijkheid (zie *Handelingen*, blz. 3755, rechterkolom; blz. 3757, rechterkolom; 3759, rechterkolom). Zij waren echter van mening, dat de oplossing, welke in het wetsontwerp was gekozen, gezien de aard der in het geding zijnde materie, begrijpelijk was. Mede gelet op de praktijk, welke zich bij een andere machtigingswet — nl. de Vestigingswet Bedrijven 1954 — heeft ontwikkeld, vertrouwden zij, dat ook de onderhavige regeling, wet geworden, op een zodanige wijze zal worden gehanteerd, dat de Staten-Generaal een bevredigende, zij het meer indirecte en globale, controle zullen kunnen uitoefenen.

Van verschillende zijden achtte men het met het oog op de voortdurende wisselingen in de nationale en internationale economische omstandigheden, alsmede met het oog op de daaruit voortvloeiende onzekerheden met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van het handelsverkeer, niet te vermijden, dat aan de Kroon verstrekkende bevoegdheden op dit stuk worden verleend en dat het ontwerp zelf zich beperkt tot min of meer algemene richtlijnen.

Sommige der in de vorige alinea aan het woord zijnde leden wensten, ook na hetgeen de Minister van Economische Zaken bij de discussie aan de overzijde van het Binnenhof had medegedeeld (*Handelingen*, blz. 3764, rechterkolom e.v.), nogmaals te wijzen op de noodzaak in machtigingswetten in het algemeen de richtlijnen zodanig op te stellen, dat zij niet alleen voor de Regering bruikbaar zijn, maar tevens aan de belanghebbenden zo groot mogelijke rechtszekerheid geven. Zij betwijfelden voorts, of het ontwerp in dit laatste opzicht aan aanvaardbare eisen voldoet. Juist nu praktisch geen mogelijkheid tot beroep zal bestaan — artikel 13 biedt de mogelijkheid tot beroep slechts voor een beperkt aantal gevallen —, en nu met betrekking tot de adviezen op grond van artikel 2, lid 4, geen bepaalde eisen gesteld worden, had er huns inziens van regeringszijde op toegezien dienen te worden, dat belanghebbenden zo goed mogelijk weten, waar zij aan toe zijn en wat zij te verwachten hebben. Artikel 2, lid 5 en in het bijzonder artikel 7 geven aan de Regering verregaande bevoegdheden, welke zo diep in de belangen van het bedrijfsleven kunnen ingrijpen, dat het naar het oordeel dezer leden dan ook gewenst geweest zou zijn in de bepalingen der wet preciezer te omschrijven, in welke gevallen de Regering van de haar te verlenen bevoegdheden gebruik zal mogen maken. In de memorie van antwoord (blz. 2, rechterkolom) en bij de openbare beraadslaging (*Handelingen* als voren) heeft de Regering verschillende toezeggingen gedaan omtrent de wijze, waarop de wet gehanteerd zal worden. Het zou, zo herhaalden deze leden, juist geweest zijn deze interpretaties in de wet vast te leggen. Toekomstige bewindslieden, die niet voornemens zijn de regeling op even liberale wijze toe te passen als de tegenwoordige, behoeven zich immers niet aan interpretaties van huidige Ministers gebonden te achten.

Vele andere leden zouden gaarne vernemen, of de Regering voornemens is in een op grond van de voorgestelde regeling,

wet geworden, uit te vaardigen invoerbesluit of een uitvoerbesluit de gronden te vermelden, waarop het berust. Zij meenden, dat met een enkele verwijzing in zulk een besluit naar artikel 2, eerste lid, van het wetsontwerp niet zal kunnen worden volstaan en dat in elk afzonderlijk geval zal moeten worden aangegeven, op welke van de in artikel 2, eerste lid, genoemde gronden het besluit steunt, niet slechts met het oog op de controle van de Staten-Generaal in de periode, welke aan de inwerkingtreding van het besluit zal voorafgaan, maar ook met het oog op de rechtmatigheidscontrole van de administratieve rechter, bedoeld in artikel 13 van het ontwerp.

Vele leden verklaarden geen principiële bezwaren te koesteren tegen het openen van de mogelijkheid, ook ten aanzien van industriële produkten heffingen te leggen, c.q. restituties te verlenen. Daar het, naar zij begrepen, niet in het voornemen van de Regering ligt (zie *Handelingen*, blz. 3765, linkerkolom) een marktordening naar agrarisch model in het leven te roepen, meenden zij te moeten aannemen, dat een eventueel gebruik van de bedoelde bevoegdheid wel tot de zeer grote uitzonderingen zal behoren.

Sommige leden, zij, die reeds hiervoor hadden betoogd, dat richtlijnen in machtigingswetten in het algemeen niet mogen ontbreken, wezen erop, dat in artikel 4 de vaststelling van heffingen ter zake van invoer of uitvoer van goederen wordt geregeld zonder dat enige nadere richtlijn ten aanzien van die heffingen gegeven wordt. Zij achtten het in het bijzonder onverdedigbaar, dat er rechtsonzekerheid ontstaat ten aanzien van eventuele heffingen.

Een groot aantal leden had het tot voldoening gestemd, dat de Tweede Kamer door de aanneming van het gewijzigde amendement van de heer Van der Mei c.s. aan artikel 2 een achtste lid had toegevoegd ertoe strekkende, dat een invoer- of uitvoerbesluit vervalt, behoudens eerdere intrekking, drie jaren na het in werking treden, tenzij bij nadere wet anders wordt bepaald.

Enige der in de vorige alinea aan het woord zijnde leden vroegen, welke de kortste termijn is, waarop een urgente maatregel — hetzij op grond van artikel 2, lid 1, hetzij op grond van artikel 7, lid 1, van het ontwerp — tot stand zal kunnen komen.

Vele leden, die overigens, gelijk gezegd, van oordeel waren, dat de Regering over een toereikend arsenaal van handelspolitieke middelen moet beschikken, spraken de verwachting uit, dat het naar zij hoopten spaarzame gebruik ervan in overeenstemming met het gedrag der E.E.G.-partnerlanden zal geschieden.

Sommige leden vroegen, hoe de Regering zich voorstelt de bepalingen van het onderhavige wetsontwerp te hanteren in het kader van het Benelux-Verdrag en in het kader van het Verdrag van Rome.

Enige leden stelden de vraag, op welke wijze de Regering zich voorstelt met betrekking tot dit wetsontwerp de noodzakelijke coördinaties ten opzichte van Benelux- en E.E.G.-beleid te waarborgen.

Vastgesteld 2 mei 1962.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN
MIDDELHUIS
DERKSEN
GIELEN
TJALMA (voorzitter).